

§ 152

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan valtuustoaloitteesta kaupungin lii- kuntatilojen maksuttomuudesta toisen asteen opiskelijoille

HEL 2019-001429 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa valtuustoaloitetta. Aloite tukee nuorten liikkumisen lisäämistä ja on kaupungin strategian mukainen. Kaupungin liikuntatilojen maksuttomuus on yksi keino kohden toisen asteen opiskelun maksuttomuutta. Aloite myös edistää toisen asteen opiskelijoiden yhdenvertaisuutta.

Liikkumisen edistäminen on yksi Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) painopisteistä. Helsingin liikkumishjelmassa (kaupunginhallitus 3.12.2018, 790 §) yhtenä tavoitealueena on, että riittävä liikunnallisuus on osa lasten ja nuorten arkea ja oppimista. Liikkumishjelmassa todetaan, että liikkumisen polarisatio korostuu toisella asteella. Noin viidennes helsinkiläisistä toisen asteen opiskelijoista liikkuu suositusten mukaisesti, ja Helsingissä on koko maata enemmän niitä nuoria, jotka eivät liiku ollenkaan. Ammattiin opiskelevista 13 prosenttia ei liiku minimisuosituksen mukaista määrää yhtenäkkään viikonpäivänä. Lukiolaisilla on liikkumishjelman mukaan runsaasti paikallaanoloa, keskimäärin 9 tuntia päivässä.

Helsingin liikkumishjelmassa todetaan myös, että yli 80 prosenttia lukiolaisista kokee hyvin mielekkäänä, että lukion olosuhteita kehitettäisiin liikkumista lisääviksi ja heillä olisi mahdollisuus käyttää liikuntatiloja opiskelupäivän aikana. Kaupungin liikuntatilojen maksuttomuus toisen asteen opiskelijoille vastaisi osaltaan lukiolaisten toiveeseen. Ammattiin opiskelevilla on liikkumishjelman mukaan vapaa-ajan liikuntaan vähemmän resursseja, esimerkiksi rahaa tai liikuntavälineitä. Valtuustoaloitteessa ehdotettu kaupungin liikuntatilojen maksuttomuus klo 8–16 myös opiskelun ulkopuolella lisäisi toisen asteen opiskelijoiden mahdollisuuksia liikunnan harrastamiseen ja oman hyvinvointinsa edistämiseen sekä olisi kaupungin strategian mukaista.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa liikuntaa on kaksi pakollista kurssia. Ammatillisessa koulutuksessa yhteisissä tutkinnon osissa on työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen -tutkinnon osa, joka on pakollinen. Tutkinnon osaan sisältyy liikuntaa. Lisäksi sekä lukiokoulutukses-

sa että ammatillisessa koulutuksessa on runsaasti valinnaista liikunnan tarjontaa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on kuullut lukioden ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston liikunnanopettajia huhtikuussa 2019 liikunnanopetukseen käytettävissä olevista oppilaitoksen omista tiloista, ulkopuolisten liikuntatilojen käytöstä ja opiskelijoille tulevista kustannuksista. Liikunnanopettajien näkemyksen mukaan monipuolisen ja opetussuunnitelman mukaisen liikunnanopetuksen toteuttamiseksi on tarpeen käyttää oppilaitoksen ulkopuolisia liikuntatiloja. Kustannuksia opiskelijoille pyritään välttämään, mikä johtaa suppeampiin vaihtoehtoihin opetuksen toteuttamisessa.

Lukioilla ja Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on omia liikuntatiloja hyvin vaihtelevasti, ja lisäksi lukioissa liikuntasalien käyttömahdollisuudet ovat rajatut esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten tai tilojen pienuuden vuoksi. Lukiokoulutuksessa oppilaitoksen ulkopuolisia tiloja käytetään molemmilla pakollisilla kursseilla, ja joissakin lukioissa valtaosa opetuksesta järjestetään oppilaitoksen ulkopuolella. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa oppilaitoksen ulkopuolisia tiloja on käytössä yhdellä kampuksella.

Tällä hetkellä oppilaitokset kustantavat omista budjeteistaan suuren osan ulkopuolisten liikuntatilojen käytöstä, mikä vähentää huomattavasti opiskelijoille tulevia kustannuksia. Stadin ammatti- ja aikuisopiston eri kampuksilta saatujen tietojen mukaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoille ei tule maksuja koulutukseen sisältyvästä liikunnasta. Lukio-opiskelijoille pakollisista liikuntakursseista tulee kustannuksia 5–23 e/kurssi. Halutessaan opiskelija voi aina valita myös maksuttoman liikuntavaihtoehdon. Toisaalta on huomattava, että kaupungin liikuntatilojen ohella oppilaitokset käyttävät yksityisten palveluntarjoajien liikuntatiloja. Valtuustoaloite ei toteutuessaan poistaisi opiskelijoille koituvia kustannuksia kokonaan.

Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta nykytilanne on epäoikeudenmukainen, sillä jos liikunnanopetus rajoittuu vain oppilaitoksen omiin tiloihin, se rajaa monipuolisen liikunnanopetuksen toteuttamisen vaihtoehtoja. Opiskelijoiden yhdenvertaisuutta vähentää myös se, että eri lukioissa liikuntatunneista opiskelijoille koituvat kustannukset vaihtelevat. Kaupungin liikuntatilojen maksuttomuus toisen asteen opiskelijoille on kannatettavaa, koska se edistää opiskelijoiden yhdenvertaista kohtelua. Kaupunginvaltuusto on (26.9.2018, 240 §) toisen asteen maksuttomuutta käsitellessään todennut, että kenenkään opiskelun lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa ei tulisi jäädä kiinni taloudellisista syistä. Kaupunginvaltuuston mukaan tähän tulisi etsiä ratkaisuja.

Aloite on kannatettava myös siksi, että Helsinki on ottanut toisen asteen opiskelun maksuttomuuteen myönteisen kannan. Kaupunginval-

07.05.2019

tuusto (28.11.2018, 378 §) on Helsingin kaupungin vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä kirjannut Helsingin esittävän valtiolle, että pääkaupunkiseudusta tehdään maksuttoman toisen asteen koulutuksen kokeilualue. Kaupungin liikuntatilojen maksuttomuus on yksi tapa edistää Helsingin tavoitetta toisen asteen opiskelun maksuttomuudesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jaana Kariniemi, koulutussuunnittelija, puhelin: 310 82745
jaana.kariniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Johanna Sydänmaan valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 31.5.2019 mennessä valtuutettu Johanna Sydänmaan ja allekirjoittaneiden valtuustoaloitteeseen koskien kaupungin liikuntatilojen maksuttomuutta toisen asteen opiskelijoille. Aloitteessa esitetään, että kaupungin liikuntatilat avataan jatkossa maksuttomaan käyttöön päivisin klo 8–16 välillä toisen asteen opiskelijoille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jaana Kariniemi, koulutussuunnittelija, puhelin: 310 82745
jaana.kariniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Johanna Sydänmaan valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano